

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE,
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

ORGANISM INTERMEDIAR - POSDRU

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară: AP4 "**Modernizarea serviciului public de ocupare**"

Domeniul major de intervenție: 4.1. „Întărirea capacității SPO pentru furnizarea serviciilor de ocupare”

Titlul proiectului: Sistem partenerial de analiză și prognoză pentru piața muncii adaptat continuu la dinamica economică

POSDRU/180/4.1/S/155259

**STUDIU DE DINAMICĂ A PIEȚEI MUNCII ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD
SUMAR EXECUTIV**

Profilul demografic al județului Bistrița-Năsăud arată că în perioada 2000-2014 **populația județului** a avut un trend ascendent, tendință care s-a menținut inclusiv pe sexe, doar în cazul populației feminine. Bărbații reprezentau 48,8% din totalul populației județene în anul 2000, după care ponderea lor în populația județului a început să scadă, ajungând în 2014 la 48,6%. Femeile au fost majoritare în intervalul 2000-2014, ponderea acestora în total populație la nivelul județului Bistrița-Năsăud având un trend crescător. Analiza populației pe medii de rezidență arată că populația din mediul rural este mai numeroasă decât cea din urban, iar evoluția populației, asemănătoare cu cea înregistrată per ansamblul regiunii a fost de reducere. La nivelul județului Bistrița-Năsăud, diferența dintre populația din urban și cea din rural s-a păstrat în favoarea celei din rural pe toată perioada analizată. În mediul urban trendul este ascendent între 2000-2014. Trendul **sporului natural** a fost descrescător și pozitiv, puncte de inflexiune fiind înregistrate între anii 2002-2003, 2006-2008 și 2012-2013. Pentru perioada analizată **durata medie de viață** a crescut cu 3,9 ani. Pe **grupe de vârstă**, dinamica populației în perioada 2000-2014, în județul Bistrița-Năsăud, indică tendința de îmbătrânire demografică, caracterizată prin reduceri ale ponderii efectivelor din grupa 0-14 ani în total populație de la nivelul județului (cu 4,4 pp), creșterii populației cu vârsta de 65 de ani și peste (cu 1,6 pp). Populația cu vârsta de 15-64 de ani a crescut de asemenea.

Populația școlară din județul Bistrița-Năsăud era în anul 2013 de 54.325 elevi și reprezenta 10,9% din populația școlară totală a regiunii Nord-Vest, iar în anul 2000 tot 10,9%, respectiv 66.138 elevi. În perioada 2000-2013, populația școlară de sex masculin a depășit numeric populația școlară de sex feminin. Pentru aceeași perioadă tendința a fost de creștere a populației școlare masculine și de scădere concomitentă a populației feminine de vârstă școlară. Pe **medii de rezidență**, analiza datelor statistice arată că populația școlară din mediul rural a depășit numeric populația din mediul urban. În perioada 2000-2013 populația școlară din mediul urban a scăzut cu 17,6%, iar populația școlară din mediul rural a scăzut cu 18,2%. În perioada 2000-2013 aproape toate nivelele de pregătire au suferit o scădere a numărului de elevi înmatriculați. Doar învățământul liceal a avut o creștere de 27,1%, respectiv cu 2.677 elevi, învățământul postliceal cu 37,9%, respectiv cu 341 elevi, iar învățământ superior a cunoscut cea mai mare creștere de 170,6%, respectiv cu 805 persoane. O scădere majoră a efectivului de elevi a suferit învățământul profesional (85,3%), urmat de cel gimnazial (35,9%). Ponderea învățământului profesional a ajuns la 1,2% din totalul populației școlare din județ în anul 2013.

Din punct de vedere economic, de-a lungul perioadei analizate 2000-2012, **evoluția PIB** a fost una ascendentă. Evoluția **numărului de firme** a fost în creștere în perioada 2000-2008, urmată de o scădere până în anul 2011, pe fondul crizei economice și apoi de o ușoară revenire, ca urmare a revigorării economiei în ansamblu. Majoritatea firmelor înregistrate, indiferent de mărimea acestora, activau în perioada 2008-2013 în comerț, activitate care acoperă peste o treime din

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE,
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

ORGANISM INTERMEDIAR - POSDRU

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară: AP4 "**Modernizarea serviciului public de ocupare**"

Domeniul major de intervenție: 4.1. „Întărirea capacității SPO pentru furnizarea serviciilor de ocupare”

Titlul proiectului: Sistem partenerial de analiză și prognoză pentru piața muncii adaptat continuu la dinamica economică

POSDRU/180/4.1/S/155259

unitățile județului. Analiza firmelor pe clase de mărime, pune în evidență faptul că, de-a lungul întregii perioade analizate 2000-2013, firmele de mici dimensiuni (care au sub 9 salariați) au reprezentat majoritatea în totalul firmelor înregistrate la nivelul județului (peste 85%). Evoluția **cifrei de afaceri** la nivelul unităților locale din județul Bistrița Năsăud a fost una crescătoare în perioada 2003-2013, cu ușoare reduceri în perioada post-criză. Structura cifrei de afaceri pe activități economice arată că cea mai importantă contribuție la nivelul județului din perioada 2008-2013 au avut-o activitățile din industria prelucrătoare (43-50%) și din comerț (29-33%). **Investițiile brute** au crescut în perioada 2000-2008 și apoi, ca urmare a efectelor crizei economice, s-au redus continuu. Aproape toate activitățile economice au avut un regres investițional în perioada 2008-2013. Activitatea care a susținut cel mai mult investițiile la nivelul județului în perioada 2008-2013 a fost industria prelucrătoare care a acoperit între 40-42% din volumul investițional al județului Bistrița Năsăud.

Analiza pieței muncii de la nivel județean pune în evidență o creștere redusă a populației active civile în perioada 2000-2013 de 0,58% (respectiv de 0,8 mii de persoane). Populația activă de sex masculin a depășit numeric populația activă civilă de sex feminin de-a lungul întregii perioade analizate. În anul 2013 resursele de muncă din județul Bistrița-Năsăud reprezentau 11,74% (208,6 mii de persoane) din resursele de muncă totale din regiunea Nord-Vest, comparativ cu 11,74% (197,3 mii persoane) în anul 2000. **Resursele de muncă** au înregistrat un trend descendent până în anul 2004, iar din anul 2005 au început să crească ușor cu alternări de creșteri - scăderi până în 2013. Resursele de muncă de sex masculin le-au depășit numeric pe cele de sex feminin în perioada 2000-2013. În anul 2013, rata de activitate a resurselor de muncă din județul Bistrița-Năsăud a fost de 65,6%, mai mică cu 4,2 pp decât rata de activitate de la nivelul întregii regiuni. La începutul perioadei analizate rata de activitate a resurselor de muncă a fost de 68,9%. Evoluția ratei resurselor de muncă a fost fluctuantă pe întreaga perioadă analizată.

Evoluția **numărului de șomeri** din județul Covasna reflectă situația macroeconomică: în perioada premergătoare crizei economice numărul șomerilor a scăzut, după care a crescut brusc în anul 2009. Începând cu anul 2010, numărul de șomeri înregistrați a început să scadă până în anul 2013. Dinamica structurii pe sexe pune în evidență ponderea semnificativ mai mare a bărbaților în totalul șomerilor înregistrați la nivelul județului Bistrița – Năsăud comparativ cu cea a femeilor. Dinamica structurii pe nivele de pregătire pune în evidență ponderea semnificativ mai mare a șomerilor cu nivel de pregătire scăzut (studii primare, gimnaziale și profesionale), comparativ cu șomerii care au un nivel de pregătire mediu sau ridicat. Ponderea celor cu nivel de pregătire scăzut în total șomeri înregistrați a scăzut cu 17,1 pp, a celor cu studii medii a crescut cu 11,9 pp, iar a celor cu studii superioare cu 5,1 pp în perioada 2005 – 2013. În anul 2013, rata șomajului în județul Bistrița-Năsăud a fost de 4,9%, mai mare cu 0,8 pp decât cea de la nivelul regiunii Nord-Vest. În anul 2000, rata șomajului în județul Bistrița-Năsăud era de 12,7%, la o diferență de 4,2 pp față de rata șomajului de la nivelul regiunii. Anul 2007 reprezintă anul cu cel mai mic nivel al ratei șomajului, iar 2000 anul cu cea mai mare valoare a ratei șomajului. Explicația acestei situații o reprezintă continuarea procesului de privatizare în anul 2000. Rata șomajului de sex masculin a devansat-o ușor pe cea feminină în toată perioada analizată, ambele rate, urmând aceleași tendințe ca ale ratei generale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE,
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

ORGANISM INTERMEDIAR - POSDRU

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară: AP4 "Modernizarea serviciului public de ocupare"

Domeniul major de intervenție: 4.1. „Întărirea capacității SPO pentru furnizarea serviciilor de ocupare”

Titlul proiectului: Sistem partenerial de analiză și prognoză pentru piața muncii adaptat continuu la dinamica economică

POSDRU/180/4.1/S/155259

În județul Bistrița Năsăud, **populația ocupată civilă totală** a avut o evoluție fluctuantă, de la an la an după care, pe fondul reducerii activității economice cauzate de criza globală, populația ocupată s-a redus în anii 2009 și 2011, dar în anii următori a început să se redreseze. În anul 2013, efectivul populației ocupate reprezenta 11,0% din populația ocupată în regiunea Nord Vest a României, cu 0,5 pp mai puțin față de anul 2005. Din punct de vedere al structurii, în anul 2013, ponderea populației ocupate de sex masculin era mai mare cu 7,1 pp în defavoarea ponderii populației ocupate de sex feminin.

În intervalul **2005-2007**, observăm reduceri mai ales în cazul activităților din *Agricultură, Industrie extractivă, Energie electrică* dar și creșteri în sectoare precum *Industria prelucrătoare, Comerț, Transport depozitare*. În perioada **2008-2013**, efectivul populației ocupate totale s-a redus semnificativ în cazul secțiunilor: *Industria prelucrătoare, Agricultură, Administrație publică, Învățământ și Sănătate*. Pe de altă parte, s-a înregistrat o creștere a efectivului populației ocupate în activități din *Comerț, și Activități de servicii administrative*.

Efectivul salariaților la sfârșitul anului 2013 reprezenta 9,5% din numărul total al salariaților din regiune. Intervalul 2005-2013 este marcat de trei perioade: o perioadă de creștere (2005-2008), urmată de scădere până în anul 2010 inclusiv, continuată cu o revigorare a numărului de salariați la nivel județean (2011-2013). Dinamica structurii pe sexe reflectă structura demografică a populației de la nivelul județului, astfel încât, în anul 2013, diferența dintre ponderile salariaților era de 4,6 pp în favoarea salariaților de gen masculin.

Structura salariaților pe activități economice evidențiază în perioada 2008-2013 o concentrare a acestora în industria prelucrătoare (33-36%), urmată la mare distanță de comerț (16-17%). Principalele activități în care se regăsesc salariații din județ sunt industria prelucrătoare (31-36%), dar și comerț, sănătate și asistență socială și învățământ, în timp ce salariații de sex masculin activează cu preponderență în industria prelucrătoare (35-37%), urmată de comerț și construcții.

12.4 % dintre locurile de muncă existente sunt vacante. Astfel, la nivelul județului Bistrița Năsăud rata locurilor de muncă vacante se situează atât peste nivelul celei înregistrate la nivel național, dar și peste cea regională. Cele mai multe locuri de muncă vacante sunt generate de sectorul *industrie* (mai mult de jumătate dintre locurile de muncă vacante înregistrate la nivel județean – 55.7 %) și de sectorul *servicii* (40.4%) . Majoritatea locurilor de muncă vacante sunt generate de întreprinderile *mici* – 57.3 % și de întreprinderile *mari* (250+ salariați) – 41.2%. Cele mai multe dintre locurile de muncă vacante sunt generate pentru GO 8 (operatori la mașini și instalații) – 39.8%, urmată de GO 2 (specialiști cu ocupații intelectuale) – 33.9% și GO 7 (muncitori calificați) – 18.9%. Trebuie menționat că cererea pentru persoane cu nivel de educație ridicat este semnificativă, mai ales în context național și regional — 39.3 % dintre locurile de muncă sunt specifice grupelor ocupaționale GO 2 (specialiști cu ocupații intelectuale) și GO 3 (tehnicieni). Din numărul de locuri de muncă analizate la nivelul județului Bistrița Năsăud, o majoritate de 51.2% sunt deschise pentru absolvenți de învățământ profesional, gimnazial, primar sau fără școală (fără studii medii) și doar o minoritate de 3.0% pentru absolvenți de studii superioare.

Pe măsură ce crește nivelul de educație al salariaților crește și importanța acordată de angajatori actualizării permanente a setului de **cunoștințe și competențe** teoretice și practice

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

ORGANISM INTERMEDIAR - POSDRU

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară: AP4 "**Modernizarea serviciului public de ocupare**"

Domeniul major de intervenție: 4.1. „Întărirea capacității SPO pentru furnizarea serviciilor de ocupare”

Titlul proiectului: Sistem partenerial de analiză și prognoză pentru piața muncii adaptat continuu la dinamica economică

POSDRU/180/4.1/S/155259

deținute de proprii salariați, maximul fiind atins pentru salariații cu studii superioare. Competențele comune/transferabile cresc de asemenea ca importanță pe măsură ce crește nivelul de educație și generează nevoie de formare cu precădere pentru absolvenții cu studii medii și superioare. La nivel local competențele TIC au un rol marginal atât în procesul de recrutare cât și în cel de formare profesională continuă.

Pondere **absolvenților** promoției 2014 angajați în județul Bistrița Năsăud înregistrează o valoare superioară celor de la nivel național și regional (2,6%), ceea ce subliniază cererea crescută pentru această categorie de forță de muncă la nivel local. Analizând structura ocupațională a absolvenților angajați, constatăm că, la nivelul județului Bistrița Năsăud, aceștia și-au găsit locuri de muncă în special în ocupații de operatori la instalații și mașini, specialiști în diverse domenii și muncitori calificați și asimilați.

În ce privește **fluxurile de salariați**, sectorul de construcții prezintă evoluția cea mai puțin favorabilă la nivel local, în vreme ce sectorul de servicii pare a fi cel mai dinamic și cu potențial de creștere.